

משרד החינוך

הפיקוח על הוראת הספרות המזכירות הפדגוגית

יחידת הוראה - סיפורי אתגר קרת ד"ר שלמה הרציג והגר אור

לקראת המפגש הסינכרוני עם הסופר אתגר קרת, אנו מציעים למורות ולמורי חטיבות הביניים יחידת הוראה העוסקת בשניים מסיפוריו הנמצאים בתכנית הלימודים בספרות לחט"ב:

- לשבור את החזיר (בתוך: געגועי לקסינג'ר, זמורה ביתן, 1995)
- נהג אוטובוס שרצה להיות אלוהים (בתוך: הקייטנה של קנלר, כתר, 1998)

שני הסיפורים הללו ילמדו במסגרת שיעורי ספרות המוקדשים לנושא הרב-שנתי 'האחר הוא אני'. באמצעות העיסוק בסיפורים המורים יסייעו ללומדים לבחון את ה'אחר' בסביבתם הקרובה, או הרחוקה, בעיניים חדשות ובמבט מכיל וחומל.

יחידת ההוראה בנויה באופן שיאפשר עבודה על הסיפורים בדרכים מגוונות, בהתאם להחלטת המורים. אנו ממליצים על עבודה בקבוצות בה יתמודדו התלמידים עם השאלות באופן עצמאי והמורים יעזרו, יכוונו ויעודדו בהתאם לצורך. בהמשך, במליאה, יערך סיכום של הנלמד.

הסופר ויצירתו:

מי הוא אתגר קרת?
האם אתם מכירים סיפורים שלו? מהם?

לשבור את החזיר

יחסים בתוך המשפחה:

- מהו הקונפליקט (העימות) המרכזי בסיפור?
- מהם הערכים שמייצג האב ומהם הערכים שמייצג הבן (יואבי)? הסבירו והדגישו.
- כיצד מצטיירת דמות האב לאורך הסיפור? מה מאפיין אותה? מהם ההיגדים האופייניים לו? מהו האבזר המתקשר בדמותו?
- מה מקומה של האם בעימות זה? נמקו דבריהם.
- מהי לדעתכם עמדת המחבר בעימות ערכי זה? נמקו והדגישו.

עולמו הרגשי של יואבי:

- מהי הקונוטציה (משמעות לוואי רגשית) הראשונית של 'חזיר'? וכיצד מגיב לראשונה יואב אל קופת החזיר?
 - לפניכם כמה היגדים מתוך הסיפור:
- "אז במקום בובה של בארט הוא קנה לי חזיר מכוער מחרסינה..."
- "כשבחזיר יהיו כבר כל כך הרבה מטבעות, שכשינערו אותו לא יהיה רעש, אז אני אקבל בובה של

משרד החינוך

הפיקוח על הוראת הספרות

המזכירות הפדגוגית

בארט על סקייטבורד"

- "החזיר דווקא נחמד"...

- "המצאתי לו גם שם"...

- "פסחזון הוא לא כמו הצעצועים הנוספים שלי"...

- "פסחזון, תיזהר! אתה מחרסינה"...

- "אני מת עליו כשהוא מחייך, רק בשבילו אני שותה את השוקו עם הקרום כל בוקר"...

- "אני אוהב אותך פסחזון"...

- "פייר, אני אוהב אותך יותר מאבא ואמא"...

- "אני יאהב אותך תמיד... אפילו אם תפרוץ לקיוסקים"...

- כיצד משקפים היגדים אלו את ההתפתחות ביחסו הרגשי של יואבי אל בובת החזיר?
- השוו בין יחסו הרגשי של האב ליואבי לבין יחסו הרגשי של יואבי לפסחזון. (אהבה מותנית, מול אהבה ללא תנאי).

התפתחויות דרמטיות בעלילת הסיפור:

הקופה התמלאה:

- הסבירו את מעשיו של האב לאחר שקופת החזיר התמלאה.
- כיצד מתייחס יואבי למעשים אלו של אביו? ממה נובעים ההבדלים ביניהם?
- עם איזו עמדה גורם לנו המספר להזדהות? נמקו והסבירו.

יואב הגיבור:

- מהי התחבולה שנוקט יואב כדי להציל את חברו פסחזון?
- איזו התפתחות אתם מזהים בדמותו של יואב, בהשוואה לתחילת הסיפור? פרטו והסבירו ממה לדעתכם, נובעת התפתחות זו?
- מהי תחושתכם בקריאת סיום הסיפור?
- מהי המשמעות שאתם מייחסים לסיום זה? מדוע?

שאלה למחשבה ולדין:

- על מה ויתר יואבי במהלך עלילת הסיפור ומה הוא קיבל בתמורה? (התייחסו הן לדברים חומריים והן לדברים רגשיים).
- צפו בסרטון של אולג קובייב: [לשבור את החזיר *разбить поросёнка*](#) וחוו דעתכם על האופן בו מציג אולג את סיפורו של אתגר קרת.

סיפור על נהג האוטובוס שרצה להיות אלוהים

שאלות הכנה לקריאה בסיפור:

- נסו לשער במה יעסוק הסיפור שזוהי כותרתו.
- מדוע, לדעתכם, ירצה אדם להיות אלוהים?
- האם חוויתם מצב בו רדפתם אחרי האוטובוס והוא ברח לכם מן התחנה? כיצד הרגשתם? מה חשבתם על הנהג? מדוע?

לאחר הקריאה בסיפור:

נהג האוטובוס:

- מהו ההיגיון (האידיאולוגיה) המנחה את נהג האוטובוס בהחלטתו שלא "לפתוח את הדלת של האוטובוס לאנשים שאיחרו"?
- מה דעתכם על האידיאולוגיה של הנהג? האם אתם מסכימים עמה? הסבירו.
- באילו נסיבות חורג נהג האוטובוס ממנהגו זה?
- מה מניע אותו, לדעתכם, לנטוש את האידיאולוגיה שלו?

משרד החינוך

הפיקוח על הוראת הספרות

המזכירות הפדגוגית

- כיצד מצטיירת כעת שאיפתו של נהג האוטובוס להיות אלוהים? (האם שאיפה זו תואמת את תשובתכם לשאלה מראשית היחידה 'מדוע ירצה אדם להיות אלוהים'?)

אדי:

- מי הוא אדי? כיצד מאופיינת דמותו?
- במה שונה, לדעתכם, דמותה של אדי מדמותו של נהג האוטובוס, ביחסם לחיים? הדגימו.
- באילו נסיבות מצטלבות דרכיהן של נהג האוטובוס ושל אדי?

ה'אושר':

- מי הוא, או מהו, ואולי מי היא, ה'אושר' בסיפור?
- האם אדי נעשה מאושר בעקבות המפגש עם ה'אושר' במסעדה?
- כיצד מסתיימת עלילת הסיפור? האם זהו סיום עצוב? שמח? גם וגם? נמקו.

שאלות למחשבה ולדין:

- מהי תרומת המילה 'סיפור' המופיעה בכותרת ובפתיחת הסיפור, למשמעות הסיפור? (חשבו מהו אופיו של הסיפור? האם זהו סיפור ריאליסטי [מציאותי]? פנטסטי? אחר?)
- מי הוא, לדעתכם, גיבור הסיפור? נהג האוטובוס? אדי? שניהם? הסבירו ונמקו דבריכם.
- כיצד, לדעתכם, בא לידי ביטוי בסיפור הקונפליקט (העימות) בין השכל לבין הרגש, ובין טובת החברה לטובת היחיד?
- צפו בסצנת הסיום של סרטו של פדריקו פליני 'לילות כבירה' והשוו בין סיום הסיפור לבין סיום הסרט (מה דומה ומה שונה?).

שאלות לסיכום יחידת ההוראה:

- מי הוא אתגר קרת?
- מה מאפיין את כתיבתו? (סגנון, שפה, דמות המספר וכו')
- כיצד בא לידי ביטוי השילוב בין הומור לעצב בסיפוריו של א. קרת?
- האם תוכלו לחשוב על יצירות נוספות, מן הספרות ו/או מן התיאטרון ו/או מן הקולנוע, העוסקות במתח שבין הרגש להגיון (לשכל)?
- כיצד הדמויות והנושאים בהם עוסק אתגר קרת מתקשרים לנושא הרב-שנתי 'האחר הוא אני'?

הצעות למערכי שיעורים:

מערך שיעור: לשבור את החזיר, מאת אתגר קרת - הכינה: אורה חבר, מדריכה להוראת ספרות
מערך שיעור: לשבור את החזיר, מאת אתגר קרת - הכינה: רות פישר, מדריכה להוראת ספרות

למידה פורייה, מעניינת ומהנה לכם!